

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рж1 р 3/2022
27.01.2022. године
Београд

Врховни касациони суд, судија Слађана Накић Момировић, у предмету предлагача АА из ..., чији је пуномоћник Драгослав Димитријевић, адвокат из ..., ради заштите права на суђење у разумном року, одлучујући о жалби предлагача изјављеној против решења Апелационог суда у Нишу Р4 р 11/2021 од 23.12.2021. године, дана 27.01.2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење Апелационог суда у Нишу Р4 р 11/2021 од 23.12.2021. године, тако што се усваја приговор предлагача АА из ... и утврђује да је предлагачу повређено право на суђење у разумном року у поступку који се води пред Апелационим судом у Нишу у предмету Гж1 4852/21.

Налаже се судији известиоцу у предмету Апелационог суда у Нишу Гж1 4852/21 да, у року од 4 месеца, оконча жалбени поступак у том предмету, као и да у року од 15 дана по истеку рока за одлучивање о жалби, обавести председника Апелационог суда у Нишу о предузетим мерама.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ Република Србија да из буџетских средстава одређених за рад судова предлагачу на име трошкова поступка исплати износ од 27.000,00 динара, у року од 15 дана од дана подношења захтева предлагача за исплату.

Образложење

Предлагач је Апелационом суду у Нишу, дана 03.11.2021. године поднео приговор ради утврђења повреде права на суђење у разумном року у предмету Основног суда у Лесковцу П1 238/18 и предмету Апелационог суда у Нишу Гж1 4852/21.

Решењем Апелационог суда у Нишу Р4 р 11/2021 од 23.12.2021. године, одбијен је као неоснован приговор предлагача.

Против наведеног решења, предлагач је благовремено изјавио жалбу из свих законских разлога.

Одлучујући о жалби предлагача, на основу одредаба чл. 16, 18. и 20. став 2. Закона о заштити права на суђење у разумном року („Службени гласник РС“ 40/15) и

члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку („Службени гласник СРС“ 25/82... „Службени гласник РС“ 106/15), Врховни касациони суд је испитао побито решење применом члана 386. у вези члана 402. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ 72/11 ... 18/20) и закључио да је жалба основана.

У поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. Закона о парничном поступку, на које Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Апелациони суд у Нишу је спровео испитни поступак, па је, одлучујући о поднетом приговору ради убрзања поступка од 03.11.2021. године, утврдио да је у овом случају поступак започет подношењем тужбе ради накнаде штете због незаконитог престанка радног односа 10.09.2008. године, да је поступак вођен пред првостепеним судом, да се у трајању од 5 година решавало о месној надлежности суда, а првостепена пресуда којом је делимично усвојен тужбени захтев донета је 06.09.2017. године. Решењем Апелационог суда у Нишу Гж1 4313/17 од 02.03.2018. године, првостепена пресуда је укинута и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење, након чега је првостепени суд донео пресуду 28.11.2018. године. Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 1150/2019 од 05.12.2019. године укинута је првостепена пресуда од 28.11.2018. године и тужбени захтев одбијен. Решењем Врховног касационог суда Рев2 2287/2020 од 17.09.2021. године укинута је пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 1150/2019 од 05.12.2019. године и предмет враћен другостепеном суду на поновно одлучивање. Списи су другостепеном суду достављени дана 03.11.2021. године, седница већа одржана 18.11.2021. године и главна расправа заказана за 23.12.2021. године.

Апелациони суд у Нишу је одбио приговор предлагача са образложењем да без обзира на дужину трајања поступка од 13 година (што указује а поступак није окончан примереном року), нема места основаности поднетог приговора имајући у виду да се наведени поступак сматра сложеним, с обзиром на чињенична и правна питања које је требало расправити, као и чињеницу да се 5 година решавало о месној надлежности суда, због чега првостепени суд и није могао да предузима радње у циљу окончања поступка и доношења одлуке. Осим тога, по оцени апелационог суда околност да се у једној фази поступак одвијао спорије, а у другој брже не утиче на другачију оцену поднетог приговора, с обзиром да се приликом одлучивања о основаности приговора за повреду права на суђење у разумном року цени целокупно трајање поступка пред судом као јединствене целине.

Међутим, увидом у списе предмета Апелационог суда Р4р 11/2021 и у САПС Портал Министарства правде – ток предмета Апелационог суда у Нишу, утврђено је да поступак у предмету тог суда Гж1 4852/2021, који је покренут 10.09.2008. године још није окончан, јер је главна расправа заказана 23.12.2021. године одложена, а наредна заказана за 27.01.2022. године. Одредбом члана 32. став 1. Устава Републике Србије („Службени гласник РС“, бр. 98/2006) прописано је да свако има право да му независан, непристрасан и законом већ установљен суд, правично и у разумном року, јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама, основаности сумње која је била разлог за покретање поступка, као и оптужбама против њега.

Одредбом члана 18. став 3. Устава Републике Србије прописано је да се одредбе о људским и мањинским правима тумаче у корист унапређења вредности демократског друштва, сагласно међународним стандардима људских и мањинских права, као и пракси међународних институција које надзиру њихово спровођење.

Одредбом члана 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода („Службени лист СЦГ“ - Међународни уговори, бр. 9/2003, 5/2005 и 7/2005, „Службени гласник РС“ - Међународни уговори, бр.12/2010 и 10/2015), између осталог, прописано је да свако, током одлучивања о његовим грађанским правима и обавезама или о кривичној оптужби против њега, има право на правичну и јавну расправу у разумном року пред независним и непристрасним судом, образованим на основу закона.

Одредбом члана 4. Закона о заштити права на суђење у разумном року, прописано је да се при одлучивању о правним средствима којим се штити право на суђење у разумном року уважавају све околности предметног суђења, пре свега сложеност чињеничних и правних питања, целокупно трајање поступка и поступање суда, јавног тужилаштва или другог државног органа, природа или врста предмета суђења или истраге, значај предмета суђења или истраге по странку, понашање странке током поступка, посебно поштовање процесних права и обавеза, затим поштовање редоследа решавања предмета и законски рокови за заказивање рочишта и главног претреса и израду одлуке.

По оцени ревизијског суда, погрешан је закључак Апелационог суда у Нишу да је приговор предлагача неоснован. Наиме, у овом случају се ради о парничном поступку који је покренут подношењем тужбе дана 10.09.2008. године пре нешто више од 13 година, због чега је разумни рок за окончање поступка вишеструко прекорачен, због чега првостепено решење није законито.

Пропуст првостепеног суда отклонио је Врховни касациони суд, тако што је на утврђено чињенично стање применио наведене одредбе Устава РС, Европске конвенције и закона и одлучио као у првом и другом ставу изреке. Полазећи од чињенице: да је поступак у овој правној ствари од значаја за предлагача, који је тужилац траје од 10.09.2008. године, а да још није окончан, Врховни касациони суд је применом прописаних мерила закључио да је у овом случају предлагачу повређено право на суђење у разумном року. Наиме, у овом случају су знатна дужина трајања поступка је довољна чињеница за извођење закључка да поступак неразумно дуго траје. Повређено је право предлагача, јер судови ни након 13 година од почетка суђења нису успели да правноснажно окончају спор, а како се ради о старом предмету, жалбени суд је након одлуке ревизијског суда морао брже да поступа. Пошто је поступак неразумно дуго трајао и још није окончан, Врховни касациони суд је утврдио повреду права на суђење у разумном року.

Отклањајући последице утврђене повреде права на суђење у разумном року у циљу што бржег окончања поступка у предмету Гж1 4852/21, Врховни касациони суд је на основу одредбе члана 11. став 1. и 2. Закона о заштити права на суђење у разумном року, наложио окончање жалбеног поступка у року од четири месеца од пријема овог решења.

Имајући у виду наведено, Врховни касациони суд је одлучио као у првом и другом ставу изреке на основу члана 401. тачка 3. ЗПП.

Одлука о накнади трошкова предлагачу, као у ставу трећем изреке донета је применом чланова 153., 154. и 165. став 2. ЗПП, у вези са чланом 30. став 2. ЗВП. Предлагачу су досуђени тражени трошкови првостепеног и жалбеног поступка, и то на име састава приговора од стране пуномоћника – адвоката у висини од 9.000,00 динара и жалбе у висини од 18.000,00 динара.

Судија
Слађана Накић Момировић,с.р.

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ:

Против овог решења жалба није дозвољена.

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић